

TONEELGROEP
AMSTERDAM

THE POSTER- CHILD OF INTER- NATIONAL THEATRE

INTERVIEW

Wouter van Ransbeek deputy director of
Toneelgroep Amsterdam

Text: Benjamin B. Roberts

Dutch text adaptation: Jan Jelle van Hasselt



Foto: Wouter van Ransbeek. ©Maïke Kroese

TONEELGROEP AMSTERDAM Schoolvoorbeeld van internationaal theater



Jetlag. Wouter van Ransbeek (39), Adjunct Directeur van Toneelgroep Amsterdam wrijft stevig in zijn ogen. Hij zit in zijn kantoor op de bovenste verdieping van de Stadsschouwburg, net terug van een tournee waarbij het toneelgezelschap New York, Amsterdam en Parijs aandeed. Hij lacht: "Internationaler dan dat kun je het niet krijgen. Drie verschillende producties, in drie verschillende landen." Van Ransbeek vergezelt de Toneelgroep altijd bij buitenlandse optredens. Dat behoort tot zijn takenpakket. Waar directeur Ivo van Hove zich richt op de artistieke kant en de regie van de toneelproducties, is Wouter van Ransbeek verantwoordelijk voor internationale zaken. Van Ransbeek zegt lachend: "Een perfect huwelijk, waarin Van Hove zich volledig kan focussen op zijn creativiteit."



As he sits in the office chair on the top floor of Amsterdam's Stadsschouwburg, Wouter van Ransbeek (39) rubs his blue eyes. The new deputy director of Toneelgroep Amsterdam (TA) still has jetlag. In the last ten days, the Amsterdam-based theater group has performed in New York, Paris, and Moscow. He laughs, "you can't get any more international than that". Van Ransbeek specifies, "Three different productions, for three different countries. Otherwise our actors and production crew could never keep up". Van Ransbeek always accompanies TA when they perform abroad. That's his job. While the theater group's director, Ivo van Hove focuses on the artistic side of productions Van Ransbeek heads the international aspect, and is responsible for developing its talent's program. Van Ransbeek laughs, "it's an ideal marriage, which allows Van Hove to focus his creativity".

Getuige van dat ene unieke moment



Internationalisering

Recent liet het concert- en theaterbezoek, ondanks een forse bezuinigingsoperatie in de culturele sector, een groei zien van maar liefst 13% (cijfers 2015, vergeleken met 2014). Het Centraal Bureau voor de Statistiek rapporteerde een toename van het theaterbezoek van 1,9 miljoen in 1998 naar 2,2 miljoen in 2014. Van Ransbeek ziet ook een forse stijging in het aantal van bezoekers aan voorstellingen van Toneelgroep Amsterdam. Meer dan 120.000 mensen bezochten in 2015 één van de voorstellingen in Nederland en in op buitenlandse locaties waren dat er nog eens 40.000 extra. Het Amsterdamse gezelschap floreert. Eén van de verklaringen van dit succes kan toegerekend worden aan de toegenomen internationale oriëntatie. Zowel Van Hove als Van Ransbeek reizen de wereld over en hebben een grenzeloze interesse in buitenlands theater. Alleen al in het seizoen 2016-2017 treedt Toneelgroep Amsterdam op in Parijs, Seoul, Taipei, New York, Barcelona, Rome en Moskou. Het Nederlands is daarbij geen obstakel voor de buitenlandse toeschouwers, volgens Van Ransbeek. Met gebruik van een boventiteling in de lokale taal, kan de dialoog op het toneel goed gevolgd worden. In april gebeurt dat met *'Kings of War'*, een compilatie van een reeks koningsstukken van



'Kings of War'. Photo: © Jan Versweyveld

William Shakespeare: 'Henry V', 'Henry VI' Deel I, II & III en 'Richard III'. Het politieke en menselijke drama van *'House of Cards'* en *'Game of Thrones'* gecondenseerd in één megavoorstelling werd onlangs in New York opgevoerd, een paar dagen voor de Amerikaanse verkiezingen. The New Yorker besprak het en noemde het: "Het eerste grote theaterstuk het tijdperk van Donald Trump". Van Ransbeek glimlacht: "Voor diegenen met uithoudingsvermogen en een voorliefde voor hofintriges is deze voorstelling absoluut een *must*. De voorstellingen op donderdagavond zijn voorzien van een Engelse boventiteling."

Van Ransbeek vervolgt: "Een internationale oriëntatie betekent niet alleen het verkopen van je voorstellingen, zoals je ook kaas of tulpen exporteert. Het gaat ook over het leren kennen van andere theatertradities en nieuwe ideeën en vormen daaruit toe te passen in ons eigen oeuvre. Het gaat echt om een onderlinge uitwisseling, een tweerichting verkeer." Van Hove stimuleert samenwerkingen met jonge getalenteerde toneelschrijvers, zoals Simon Stone en Sam Gold. De laatste won de prestigieuze Tony Award in 2015. In 2015 bracht Sam Gold in de rol van gastregisseur "Glazen Speelgoed", het stuk van Tennessee Williams op de bühne. "In de Verenigde Staten zijn regisseurs doodsbang om iets aan dit iconische stuk

te veranderen: de zuidelijke accenten en het herkenbare decor. Het stuk is verankerd in de Amerikaanse cultuur, zo Amerikaans als de hamburger." Maar in Amsterdam werd Gold gedwongen om het stuk aan te passen, om zo de culturele verschillen tussen Nederland en de Verenigde Staten te overbruggen. Daarbij moest het in het Nederlands worden opgevoerd, wat lastig is voor een regisseur die de taal niet spreekt. Uiteindelijk resulteerde het in een totaal vernieuwd perspectief voor deze klassieker en lukte het om het verhaal te vertellen door er een andere draai aan gegeven. "Nu gaat Gold met deze nieuwe inzichten het stuk volgend jaar opnieuw op Broadway op de planken zetten. Maar dan natuurlijk in het Engels."

Naast de inzet van gastregisseurs werkt Van Hove ook op andere wijze samen met andere theatergroepen en buitenlandse acteurs. Van

Ransbeek: "Dat heeft ook flink bijgedragen aan de populariteit van Toneelgroep Amsterdam." In 2016 ontving van Hove de Tony Award voor *'A View from the Bridge'* and regisseerde hij David Bowie in *'Lazarus'*. In 2015, werkte Van Hove samen met Juliette Binoche die de titelrol speelde in *'Antigone'*, en in April 2017 zal de BAFTA-gelauwerde en twee keer voor een Oscar genomineerde Jude Law spelen in het door Van Hove geregisseerde *'Obsession'*. En

in November 2016 nam Van Hove ook nog eens de Amsterdamse IJ-prijs in ontvangst. De prijs wordt uitgereikt door de gemeente Amsterdam en PwC voor een belangrijke bijdrage aan de economische, maatschappelijke of culturele ontwikkeling van de hoofdstad.

Social Media

Van Ransbeek is ervan overtuigd dat betaaltelevisie en social media een verklarende factor zijn voor de groeiende aandacht voor theater. In een tijd waarin je in je eentje via Facebook, YouTube en Netflix zo ongeveer alles kunt zien wat je wilt, biedt een theaterbezoek een heel andere, unieke beleving. Het gebeurt maar één keer, geen twee voorstellingen zijn dezelfde. De spanning en de interactie tussen spelers en publiek zijn elke voorstelling weer anders. Van Ransbeek lacht, "soms denk ik dat het publiek stilletjes hoopt dat de acteurs hun tekst vergeten, zodat ze kunnen zeggen dat ze getuigen zijn van dat ene unieke moment." Van Ransbeek gaat er van uit dat in het tijdperk van de een digitale wereld, met virtuele componenten, het beleven van een theateruitvoering steeds populairder wordt. "Mensen willen nou eenmaal hun ervaringen met anderen delen."

Witness that one unique moment



International

In the last few years, despite the Dutch government's cutbacks in the cultural sector, theatre and concert attendance in the Netherlands was up 13% in 2015 in comparison to 2014. The Dutch Central Bureau of Statistics (CBS) reported that annual theatre attendance has progressively increased from 1.9 million in 1998 and reached a zenith in 2014 with 2.2 million attendees. Van Ransbeek confirms a significant growth of people attending TA's performances. In 2015, more than 120,000 people in the Netherlands attended one of their performances, and 40,000 abroad.

TA is booming. One of the reasons can be attested to their international outlook on productions, which distinguishes them from other theatre groups in the Netherlands. Both Van Hove and Van Ransbeek travel extensively abroad and have an endless curiosity for foreign theatre. In season of 2016-2017 only,



'Kings of War'. Photo: © Jan Versweyveld

the group had performances in Paris, Seoul, Taipei, New York, Rome, Barcelona, and Moscow. Van Ransbeek points out that performing in the Dutch language is not an obstacle for foreign audiences. With the translated surtitles, they can still follow the dialogue on stage. In April the theatre group will stage *'Kings of War'*, an adaption of William Shakespeare's *'Henry V'*, *'Henry VI'* Parts I, II, & III, and *'Richard III'*. It's the political drama of *'House of Cards'* and *'Game of Thrones'* all wrapped up into one, was last performed in New York City at the beginning of November, just a few days before the American elections. The New Yorker reviewed and called it, "The First Great Theatrical Work of the Trump Era". Van Ransbeek smiles, "for those who like binge watching and suspense, it's a must. Thursday evenings the performances have sur-titles in English.

Van Ransbeek points out, "being international is not only 'selling' productions abroad like exporting tulips. It's also about learning from other theatre cultures and adapting new ideas and forms into our plays. It's an exchange from both sides". Van Hove stimulates working with young and talented foreign writers and directors including the Australian writer, actor, and director Simon Stone (1984), who broke through at the age of 30 on the international circuit, and the Broadway director Sam Gold (1978), who won a Tony in 2015 for the musical *'Fun Home'*. It's a way of keeping the company's repertoire fresh.

In 2015 guest director, Sam Gold staged Tennessee Williams's *'Glass Menagerie'* in Dutch. Van Ransbeek argues, "In the US, contemporary American directors are afraid of changing anything to the iconic play. The southern accents, the decors. It's ingrained in the American culture and is as American as apple

pie". But in Amsterdam, Gold was forced to readapt it to transcend cultural boundaries and focus on the characters. Moreover, it had to be performed in Dutch, which was another hurdle for the New Yorker who doesn't understand a word of Dutch. In the end, the challenges gave him an entirely brand new perspective and allowed him to tell the same story with another twist. Van Ransbeek adds, "Now he is going to stage it with his new insights on Broadway next year, in English".

Besides guest directors, Ivo van Hove also works with other companies and foreign actors. Van Ransbeek argues, "that has also added to the theatre company's popularity". In 2016 Van Hove won a Tony for *'A View from the Bridge'* and directed David Bowie in *'Lazarus'*. In 2015, Van Hove worked with Juliette Binoche who starred in Van Hove's *'Antigone'*, and in April 2017, the BAFTA-awarding winning and two-time Oscar nominee, Jude Law

will perform in Van Hove's *'Obsession'*. In November, Van Hove won the IJ Award of 2016, a prestigious accolade from the city of Amsterdam and accountant and audit giant Price Waterhouse Coopers for his international contribution for socially, culturally, and economically furthering the development of Amsterdam.

Social Media

Van Ransbeek believes that theatre has become popular in the last few years has a lot to do with the development of social media and on-demand TV. In an era with Facebook, Youtube, and Netflix when you can see anything you want alone, attending a performance in a theatre is a unique experience. It happens only once. No two performances are identical. The vibes and dynamics between the actors and audience for each performance are completely different. Van Ransbeek smiles, "sometimes I think audiences secretly hope that actors will forget a line or make a mistake just so they can say they witnessed that one unique moment". Van Ransbeek supposes as people live more in a virtual world filled with technology, having real life experiences as in the theatre are only going to become more popular. He concludes, "People want to share their experiences with others".

Kings of War

Stadsschouwburg Amsterdam

13-29 April, 2017

Various dates, Thursday evenings with surtitling in English